

Verslag familiedag 17 mei 2014

door Hiltje ten Kate-Cleveringa

Op station Groningen trekt de mooie restauratie als verzamelplek en voor alvast een kopje koffie bij het wachten op de bus van Arriva. Aan boord weliswaar niet de symfonische tonen van de vaste passagiers van het Noord Nederlands Orkest maar het gezellig kletsend geroezemoes van 21 familieleden.

De chauffeur wees ons aanstonds bij het verlaten van de stad op de bezienswaardige nieuwbouw van het belastingkantoor, dat in de volksmond het Cruiseschip wordt genoemd, een grappig aanloopje naar de werkelijke scheepsbouw op de werf van Pattje Waterhuizen.

Daar ontving Annelies Bodewes ons met een kopje koffie en vertelde over ontstaan en geschiedenis van dit familiebedrijf dat in 1778 werd gesticht toen de boeren uit de veenkoloniën hun producten over het water vervoerden. Heden ten dage staat er een bedrijf dat na de moeilijke crisisjaren waarin het als deel van de Groninger Scheepsbouwcombinatie werd gereorganiseerd een opleving doormaakt, toch weer Pattje geheten. Vroeger volledige bouw, tegenwoordig staalbouw. Verschillende soorten schepen en bakken worden in casco gebouwd, met afbouw bij de buurman. De voorman op het werk gaf informatie aan de hand van een tanker in aanbouw. Elk soort schip stelt weer zijn eigen specifieke eisen, wat betreft wanden, bodem, tussenschotten (koppedam), maar voor alles geldt een maximale breedte van 15.85 m. m.h.o. op de zijdelingse tewaterlating in het 16m brede Winschoterdiep. Het vele laswerk dat daar bij komt kijken, wordt ook door vrouwelijke lassers secuur verricht.

In het charmant en zonnig gelegen van der Valk-hotel Groningen-Westerbroek aan de overkant konden we, gezeten en kletsend aan twee grote tafels, ons te goed doen aan een lunchbuffet met natuurlijk ook een lekkere kop Groningse mosterdsoep.

Rijdend naar Zuidbroek vertelde de chauffeur dat men in deze streek wel last heeft gehad van aardbevingen, maar gelukkig heeft de Petruskerk geen schade opgelopen. Deze romano-gothische kerk werd ±1280 door Benedictijnen gebouwd. Daarbij werden versieringen vooral in het metselwerk in alle mogelijke vormen aangebracht. De losstaande toren bouwde men lager dan de kerk, in de gedachte dat het 'goddelijke' dat de kerk uitstraalt hoger reikt dan de 'burgerlijke' functie van de toren (soort klokkenstoel, gevangenis). Het interieur (houtsnijwerk, gewelfschilderingen) en het schitterende Freytag-Schnitger orgel zijn enige jaren geleden gerestaureerd. Met name is na vroeger uitgevoerde ontleistering weer enig metselwerk bepleisterd ter verbetering van de akoustiek. We konden het bewonderen in de muziek die Martin voor ons speelde.

Petrus kerk

Cleveringa wieg

Via Noordbroek en na enig gekronkel door wegafzettingen over het weggetje langs de buurschap 't Waar bereikten we op de weg naar Nieuwolda het Kinderwagenmuseum. De oorspronkelijk uit 1800 daterende Oldambster boerderij werd in 1905 door de rijke graanboer Barlagen met een monumentaal voorhuis vergroot en in stijl verfraaid met linnen behangsels en speels stucwerk op plafonds. Thans herbergt de boerderij een onvoorstelbare verzameling kinderwagens, poppenwagens, wiegen (waaronder de Cleveringa-wieg van de familie uit Kantens), babykleding en doopjurken, allerhande baby-accessoires en pillegiften, poppen en speelgoed.

We raakten niet uitgekeken, of uitgemijmerd op dit landelijk plekje, maar moesten toch verder langs Nieuwolda, de weg naar Wagenborgen waar een inmiddels weer opgeruimd containerdorp tijdens de bouw van de Centrale in Eemshaven huisvesting heeft geboden aan buitenlandse arbeiders, langs Schildwolde

en de Fraeylemaborg in Slochteren, langs Harkstede met nog een blik op de kerk waar we eerder al eens stil stonden, en even verder langs het NMFkantoor van onze oud-secretaris Ru, naar distilleerderij Hooghoudt.

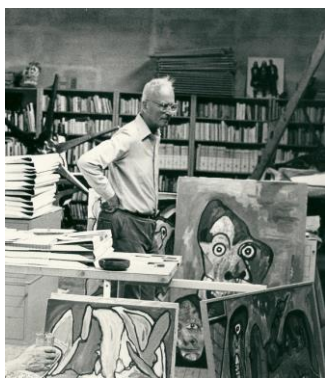

Sedert 1881 een familiebedrijf heeft het (juist weer) het predicaat Hofleverancier verkregen. We werden ontvangen aan de grote ovale Churchill-tafel in de oude zaal die men uit de oorspronkelijke vestiging in de stad met een zweem nostalgie heeft overgebracht naar het huidige bedrijf. Jenever is een typisch Nederlands (ook in België en Duitsland beschermd) distillaat van de jeneverbes op moutwijn in verschillende variaties met kruiden gestookt. In de stokerij stonden de grote blinkende ketels waarin het proces zich voltrekt. Tot slot mochten we proeven en de exacte samenstelling van het drankje bij ontvangst raden: Enno en Rudi verdienden de prijs!

In vrolijke stemming, verhoogd door de humoristische dankwoorden van Rudi aan Hiltje en Theo, werden we teruggereden naar CS Groningen.

De kunstcollectie van Piet Cleveringa

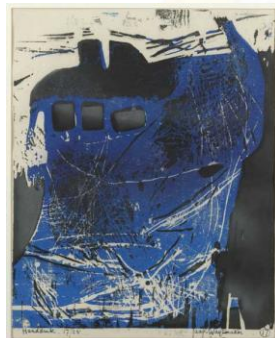
door Marie-Jeannette Quist, docent Kunst

Piet Cleveringa (1917-2013)

Piet's belangstelling voor hedendaagse beeldende kunst is pas laat op gang gekomen. Tot ongeveer zijn 40^e jaar beheerste het toneel in overwegende mate zijn vrijetijdsleven. In 1958 laat Piet zich overhalen om voorzitter te

worden van de Haagse Kunstkring. In die functie is hij aanwezig bij tal van exposities van de leden kunstenaars met wie hij al snel een band opbouwt. Daardoor groeit zijn interesse, die in het begin vooral naar non-figuratief werk uitgaat. Eén van zijn favoriete schilders wordt Jaap Wagemaker.

Jaap Wagemaker
zonder titel (1966)

Daarna koopt hij werk van Co Westerik, Eugène Brands en Kees van Bohemen. Na deze periode van enigszins rondkijken in een nog betrekkelijk onbekend en onoverzichtelijk terrein, ontmoet hij Ton Berends, galeriehouder van Nouvelles Images in Den Haag. Hij wordt een trouw bezoeker en bij Ton komt hij systematischer in aanraking met het werk van lyrische expressionisten en leert hij ook het werk van de abstract geometrische richting waarderen (Lucebert). Zijn aandacht verplaatst zich vervolgens van Den Haag naar Amsterdam (galerie Escape). Daar raakt hij onder de indruk van het werk van andere Nederlandse schilders. Zo ontstaan er vriendschappelijke betrekkingen met zowel galeriehouders als met kunstenaars van wie hij werk aanschaft. Zijn meest opwindende aankoop is die van *Gevulde gelijkzijdige driehoek* van Rudi van Wint. Het werk is bijna 3 meter en kan niet door de deur. Het moest gedemonteerd worden.

Rudi van de Wint
Gevulde gelijkzijdige driehoek (1979)

Langzamerhand krijgt Piet's collectie gestalte. Piet koopt nooit een werk met de reden om een collectie op te bouwen, maar omdat het werk iets met hem doet. Achtergronden of beweegredenen van de kunstenaar interesseren hem in eerste instantie niet. Kijken naar kunst is voor hem een persoonlijke belevenis. Piet geeft toe ook wel eens een miskoop te hebben gedaan. In een opwelling koopt hij een schilderij van Carel Willink, maar hij komt er al snel achter dat dit

surrealistische werk niet past in wat hij tot dan toe bijeen heeft gebracht. Hij weet niet hoe gauw hij het weer van de hand moet doen. Piet heeft ook wel eens krap bij kas gezeten en uit geldnood (die de verzamelaar eigen is) verkoopt hij dan enkele doeken om andere te kunnen aankopen.

Het valt op dat er in de collectie nogal wat werk is opgenomen van kunstenaars die zich hebben laten inspireren door de natuur en het landschap. Piet geeft toe dat het wonen in Acquoy een bijzondere affiniteit met het rivierenlandschap teweeg heeft gebracht.

René Daniels
Historia Mystera
(1982)

Cornelius Rogge, *Tekening*, 1977

In Acquoy, waar hij min of meer toevallig terecht komt, doet zich de mogelijkheid voor om iets met de collectie te doen. De tentoonstellingsruimte De Kijkschuur wordt opgericht en kunstenaars, waarvan hij reeds werk bezit, mogen exposeren.

Piet onderneemt steeds meer op het gebied van tentoonstellingen. De meest gewaagde en ambitieuze onderneming is *Beelden aan de Linge* (1984) t.g.v. het vijfjarig bestaan van de Kijkschuur, een beelden-route vanuit Acquoy langs de Linge naar het Fort Asperen. Bij deze, grotendeels in de open lucht gerealiseerde tentoonstelling, gaat het om de confrontatie tussen landschap en architectuur enerzijds en sculptuur anderzijds. Piet is inmiddels in het bezit van een mooie verzameling Nederlandse kunst. De stijl varieert van de jaren vijftig abstractie van Piet Ouborg, Jaap Nanninga en Willem Hussem, tot het realisme van Co Westerik en Pat Andrea en de latere, strenge abstracte werken van Peter Struycken, Martin Rous en Rob van Koningsbruggen. Piet heeft in de loop van de jaren zijn voorkeuren steeds verder uitgebreid, vooral nadat hij wat meer thuis is geraakt in de Amsterdamse galeriewereld. De uiteindelijk verzameling valt binnen de overzichtelijke categorie van naoorlogse Nederlandse kunst met de nadruk op werken uit de jaren zestig en zeventig. Van kunstenaars als Lucebert, Appel, Brands en Van Bohemen zijn vooral ook latere stukken aanwezig, terwijl René Daniels, Hans van der Pennen, Piet Dieleman en Marlène Dumas juist met vroeg werk vertegenwoordigd zijn. Er zijn overigens weinig namen van bekende Nederlandse kunstenaars uit die tijd te bedenken van wie niet tenminste een beeld, schilderij of tekening door Piet is gekocht.

In 1988 besluit Piet zijn kunstcollectie van 170 werken van 95 verschillende kunstenaars te schenken aan de Nederlandse Staat. In datzelfde jaar is een groot deel van de collectie te zien in het Noordbrabants Museum onder de tentoonstellingsnaam *Op het eerste gezicht, de collectie Cleveringa*.

Bronnen:

Beelden aan de Linge, 1984, Reflex Utrecht

Beelden en Benieren, 1987, Stichting Ford Asperen

Op het eerste gezicht, 1988, SDU uitgeverij Den Haag

Familieberichten

Leden van de familie worden uitgenodigd en in de gelegenheid gesteld mededelingen te doen over (al dan niet historische) familieaangelegenheden of iets te schrijven over 'bijzondere' familieleden.

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter

Hiltje ten Kate-Cleveringa

Secretaris en redactie Nieuwsbrief

Marie-Jeanette Sijmons-Quist

Penningmeester

Enno Steenhuis Geertsema

Leden

Rudi van der Mark

Pabus Vos

Aftredend: Gilbert Cleveringa

Toetredend: Jelenay Cleveringa

Contactgegevens:

Email: mj_quist@hotmail.com

post: Boomkensdiep 28

8032XX Zwolle

Website: www.familiecleveringa.nl (nog in ontwikkeling)

Jaarlijkse bijdrage voor dekking van de onkosten:

25 euro

Bankrekening: NL98 ABNA 0449 3938 79

t.n.v. St. Familiearchief Cleveringa